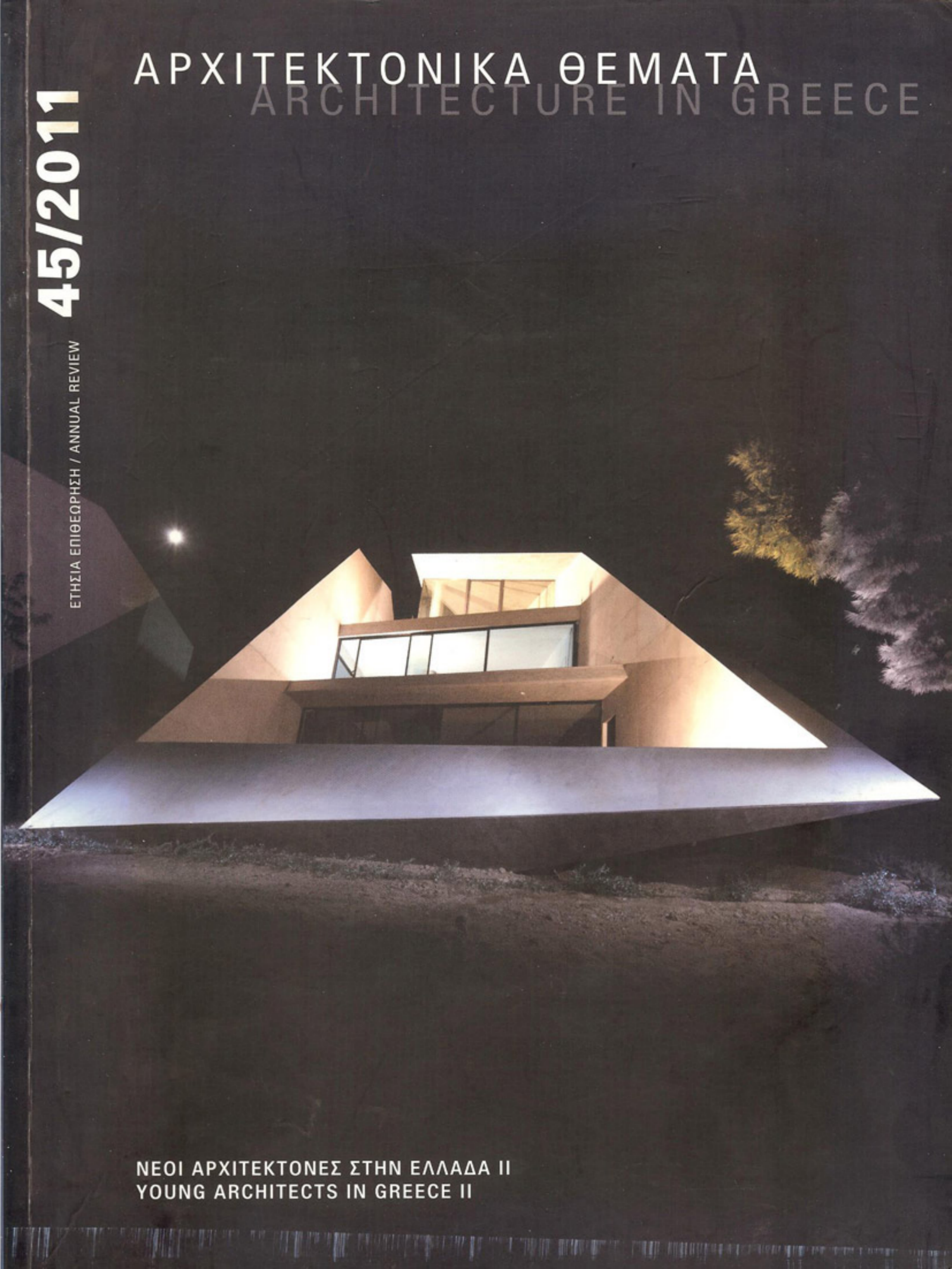

ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ
ARCHITECTURE IN GREECE

45/2011

ΕΤΗΣΙΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ / ANNUAL REVIEW

ΝΕΟΙ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΕΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ II
YOUNG ARCHITECTS IN GREECE II

workshop· DIONISIS+KIRKI

1. Ποιές είναι οι καταβολές του έργου σας; Ποιές είναι οι σημαντικότερες αναφορές, αρχιτεκτονικές τάσεις, ακαδημαϊκές επιδράσεις, προσωπικά βιώματα ή άλλα πολιτισμικά στοιχεία τα οποία έχουν διαμορφώσει την αισθητική ιδεολογία σας;

Το έργο μας είναι επηρεασμένο από τα βιώματά μας. Παρ' όλη τη διαφορά ηλικίας μεταξύ μας, έχουμε και οι δύο παρόμοιες εμπειρίες σπουδών και πολλά κοινά σημεία στον τρόπο σκέψης, παράλληλα όμως είναι φυσικό να έχουμε και πολλές διαφορές. Αυτό που μας ενδιαφέρει είναι να τονίζουμε τη διαφορετικότητά

μας πάνω στη βάση που δημιουργούμε από τις κοινές απόψεις μας. Προσπαθούμε να μην έχουμε μία συγκεκριμένη αισθητική. Θέλουμε το αποτέλεσμα να επηρεάζεται από τα διαφορετικά δεδομένα κάθε έργου. Να μην έχουν την ίδια αισθητική αλλά να έχουν δυνατή ιδεολογία προσέγγισης (concept).

2. Ποιά είναι η σχέση του έργου σας με τον τόπο; Τί βαρύτητα έχει για σας η σχέση με τον τόπο (ή τους τόπους) όπου έχετε ζήσει, εργάζεστε ή παρεμβαίνετε; Η σχέση αυτή διαμορφώνεται από προσωπικές επιλογές ή από τις δεδομένες συνθήκες με τις οποίες βρίσκεστε αντιμέτωποι;

Κάθε έργο μας έχει μία πολύ στενή σχέση με τον τόπο στον οποίο πραγματοποιείται. Αυτή η σχέση όμως άλλοτε έχει να κάνει πιο άμεσα με την τοποθέτηση του κτιρίου στο περιβάλλον, άλλοτε με τα υλικά που χρησιμοποιούνται και άλλες φορές είναι πολύ πιο έννοιολογικά. Ο τόπος όπου έχουμε μεγαλώσει και ζούμε έχει πολύ μεγάλη σημασία, δεν θέλουμε όμως να έχει μεγάλη «βαρύτητα». Έννοούμε ότι δεν θέλουμε να αποτελεί

δέσμευση ή βάρος πάνω μας αλλά αντίθετα να είναι πηγή έμπνευσης και δημιουργίας. Η σχέση μας με τον τόπο διαμορφώνεται καταρχήν με τις προσωπικές μας επιλογές, αλλά αναμφισβήτητα προσαρμόζεται πάντα και στις συνθήκες που μας περιβάλλουν και αντιμετωπίζουμε καθημερινά. Και να μην θέλαμε να τις λαμβάνουμε υπόψη πολύ απλά δεν θα μπορούσαμε!

3. Ποιά είναι η επίδραση των ψηφιακών μέσων επικοινωνίας και ενημέρωσης στην αρχιτεκτονική σας; Πώς επηρεάζονται ο τρόπος εργασίας σας και το περιεχόμενο του έργου σας από το διαρκώς εξελισσόμενο περιβάλλον των νέων μέσων;

Προφανώς και η χρήση των υπολογιστών διευκόλυνε τον αρχιτεκτονικό σχεδιασμό, όπως και το διαδίκτυο βοηθάει στη γρήγορη μετάδοση των πληροφοριών. Αυτά όμως είναι απλώς εργαλεία για τον αρχιτέκτονα. Δεν πρέπει να συγχέονται με την ουσία της αρχιτεκτονικής πράξης. Η αρχιτεκτονική είναι ο έκφραστής πολλών συνιστωσών, της κοινωνίας, του τόπου αλλά για μας κυρίως της ψυχής και του μυαλού του αρχιτέκτονα ως

δημιουργού. Ο τρόπος και το περιεχόμενο της εργασίας δεν αλλάζει στην ουσία του από το διαρκώς εξελισσόμενο περιβάλλον των νέων μέσων. Πιστεύουμε ότι οι ουσιαστικές ανθρώπινες αξίες, τα συναισθήματα και οι αισθήσεις, ενώ προσαρμόζονται βέβαια στα νέα δεδομένα κάθε φορά με πολύ άργο ρυθμό, ο πυρήνας τους παραμένει ίδιος εδώ και αιώνες.

4. Ποιές πιστεύετε ότι θα είναι οι επιδράσεις της τρέχουσας οικονομικής κρίσης στην αρχιτεκτονική; Θεωρείτε ότι η κρίση θα μεταβάλλει τον τρόπο με τον οποίο αντιλαμβάνεστε και ασκείτε την αρχιτεκτονική;

Η αρχιτεκτονική πράξη ήταν και είναι άμεσα συνδεδεμένη με τα κοινωνικά δεδομένα. Όταν λοιπόν αυτά αλλάζουν, όπως συμβαίνει με μία οικονομική κρίση, αναπόφευκτα θα επηρεαστεί και η

αρχιτεκτονική. Αυτή τη στιγμή πάντως είναι ακόμα νωρίς για να εκτιμηθεί σωστά πού και πώς θα συμβεί αυτή η επίδραση.

1. Τετραώροφο κτίριο κατοικιών στην Αγία Παρασκευή. 2. Διαμέρισμα στο Ψυχικό. 3. Διαμέρισμα στο Κολωνάκι.

1. Four-storeyed apartment building in Aghia Paraskevi, Athens. 2. Apartment in Psychico, Athens. 3. Apartment in Kolonaki, Athens.

Το workshop DIONISIS+KIRKI αποτελεί έναν πολυπρόσωπο χώρο ο οποίος προσφέρει μία ολοκληρωμένη πρόταση στη σύγχρονη καθημερινή ζωή, ή οποία συνίσταται στον συνδυασμό υπηρεσιών αρχιτεκτονικής, κατασκευής, σχεδιασμού εσωτερικών χώρων, επίπλωσης και εικαστικών προτάσεων. Παράλληλα, ο χώρος λειτουργεί σαν «εργαστήριο» δημιουργικότητας, βήμα ανάπτυξης νέων ιδεών στις παραπάνω θεματικές, αλλά και ως χώρος συνάντησης και διοργάνωσης εκθέσεων ή άλλων γεγονότων που στόχο έχουν να αναδείξουν τον πολυσύνθετο χαρακτήρα του.

> Ο Διονύσης Στοβαβίκης (Αθήνα, 1970) σπούδασε στην Architectural Association.

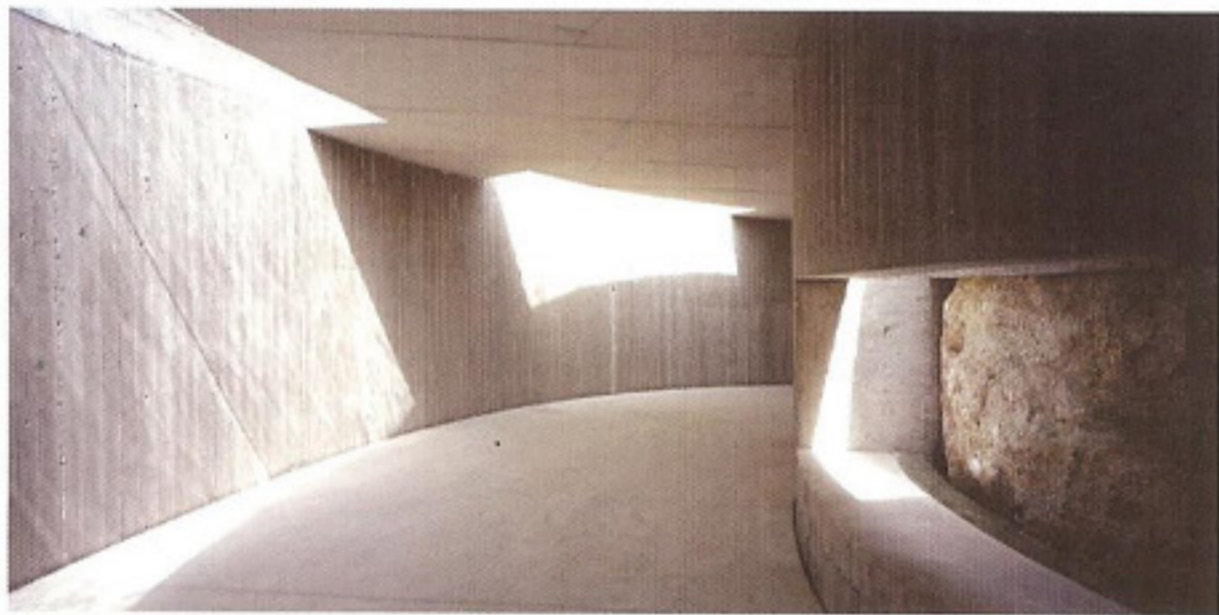
Ταυτόχρονα ταξίδεψε σε Εύρωπη, Αμερική και Ίσλανδία όπου και πραγματοποίησε τη διπλωματική του εργασία ή οποία, το 1997, απέσπασε το 2^ο βραβείο του TEE. Από το 1999 διατηρεί το δικό του αρχιτεκτονικό γραφείο, ενώ το 2006 ξεκινάει τη συνεργασία του με την Κίρκη Μαριολοπούλου στο workshop DIONISIS+KIRKI.

> Η Κίρκη Μαριολοπούλου (Grenoble, 1981) σπούδασε αρχιτεκτονική στο University of East London. Παράλληλα με την προσωπική επαγγελματική της πορεία, από το 2006 συνεργάζεται με τον Διονύση Στοβαβίκη στο workshop DIONISIS+KIRKI.

ΜΟΝΟΚΑΤΟΙΚΙΑ ΣΤΟ ΚΑΠΑΝΔΡΙΤΙ

ΑΡΧΙΤΕΚΤΩΝ ΔΙΟΝΥΣΗΣ ΣΟΤΟΒΙΚΗΣ

SINGLE-FAMILY HOUSE
IN KAPANDRITI, ATTICA
ARCHITECT D. SOTOVIKIS

Τό κτίριο σχεδιάστηκε με βασικό άξονα τή σχέση του ανθρώπου με τό τοπίο και ειδικότερα με τό χώμα. Τά ανοίγματά του ανοιγοκλείνουν, τονίζοντας από τή μιά μεριά τήν έσωτερικότητα του σπιτιού και από τήν άλλη τή συνομιλία του με τό τοπίο.

Τό σπίτι είναι διαμορφωμένο σε δύο υπέργεια επίπεδα και ένα υπόγειο. Τό ισόγειο επίπεδο φιλοξενεί τά υπνοδωμάτια, δηλαδή τόν πολύ προσωπικό και ιδιωτικό χώρο του σπιτιού. Όλα τά ανοίγματα σε αυτό τό επίπεδο έχουν έξωτερικά πάνελα από τό ίδιο ύλικό τής υπόλοιπης πρόσοψης και ανοιγοκλείνουν ανάλογα με τή διάθεση του χρήστη για ένωση ή απομόνωση από τό τοπίο.

Σέ αντίθεση με τό ισόγειο, τό επίπεδο του καθιστικού-τραπεζαρίας-κουζίνας, των πίο έξωστρεφών-δημόσιων χώρων τής κατοικίας περιβάλλεται παντού από γυαλί, αφήνοντας τό τοπίο νά γίνει μέρος του χώρου διαβίωσης. Από τό επίπεδο αυτό μιά σκάλα οδηγεί στο φυτεμένο δώμα και από εκεί μιά γέφυρα οδηγεί άπευθείας στον περιβάλλοντα χώρο και τήν πισίνα ή όποια αιωρείται μερικώς πάνω από τό κεκλιμένο έδαφος. Σημαντικό στοιχείο αποτελούν επίσης οι βασικές προσβάσεις στο σπίτι. Από τή μιά ή σκάλα που «σκίζει» τό έδαφος για νά σε οδηγήσει στην κύρια είσοδο τής κατοικίας μέσα από μιά άρχική επαφή με τή μορφολογία του τοπίου αλλά και τή συνδιαλλαγή του με τό κτίσμα. Σέ αντίθεση, ή υπόγεια είσοδος συνδιαλέγεται με τό τοπίο και τό έδαφος με μιά μυστηριακή άτμόσφαιρα ή όποια δημιουργείται από σχισμές φωτός στην όροφή και τή δυνατότητα φυσικής επαφής με τό χώμα.

Συνεργάτες αρχιτέκτονες: Κίρκη Μαρσιολοπούλου, Χρύσα Σκιαδά και Εύα Τσουνή. Στατική μελέτη: Χ. Παπαδόπουλος. Μηχανολογικές μελέτες: Ε. Κοζωρόνης. Κατασκευή: Δ. Σοτοβίκης.

Μελέτη-κατασκευή: 2005-08.

Φωτογραφίες Ε. Attali.

The design of this building was based on the relationship of man with the landscape and the earth. The ground level, accommodating the most introvert-private spaces of the house, the bedrooms, has been designed to either open up towards the landscape or be completely isolated from it, according to the mood of its inhabitants.

In contrast, the level of the living-dining-kitchen area, the more extrovert-public spaces of the house, is surrounded by glass, allowing the landscape to become part of the living space. A staircase leads to the planted terrace and from there a bridge proceeds directly into the landscape where the half-suspended swimming-pool "floats" over the sloping plot.

Collaborating architects: K. Mariolopoulou, C. Skiada and E. Tsouni.

Design-construction: 2005-08.

1. Υπόγεια είσοδος.

2. Νοτιοανατολική όψη. Κλειστά πάνελα.

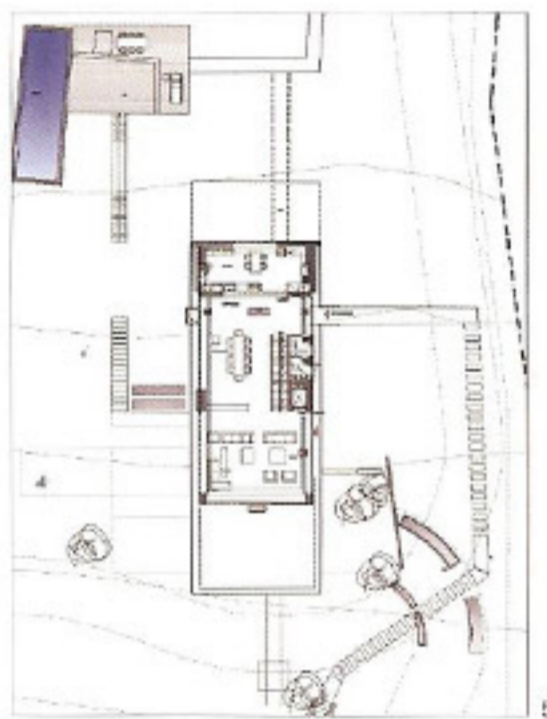
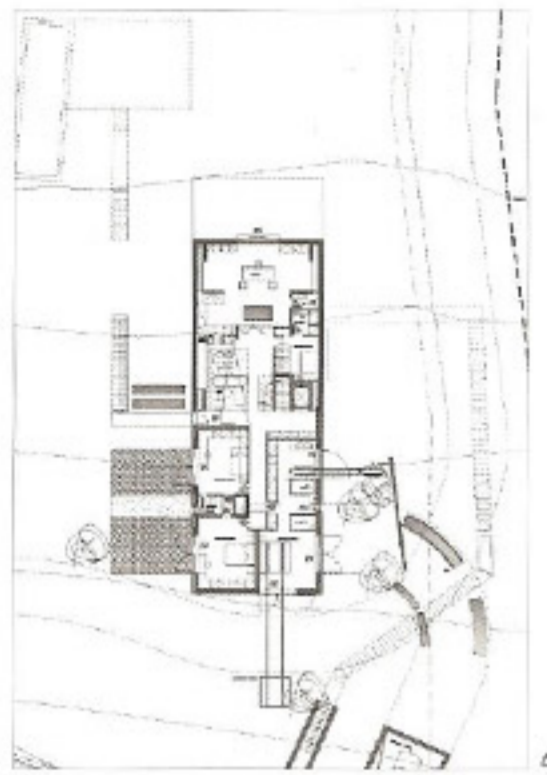
3. Βορειοανατολική όψη.

1. Underground entrance.

2. Southeast facade. Closed panels.

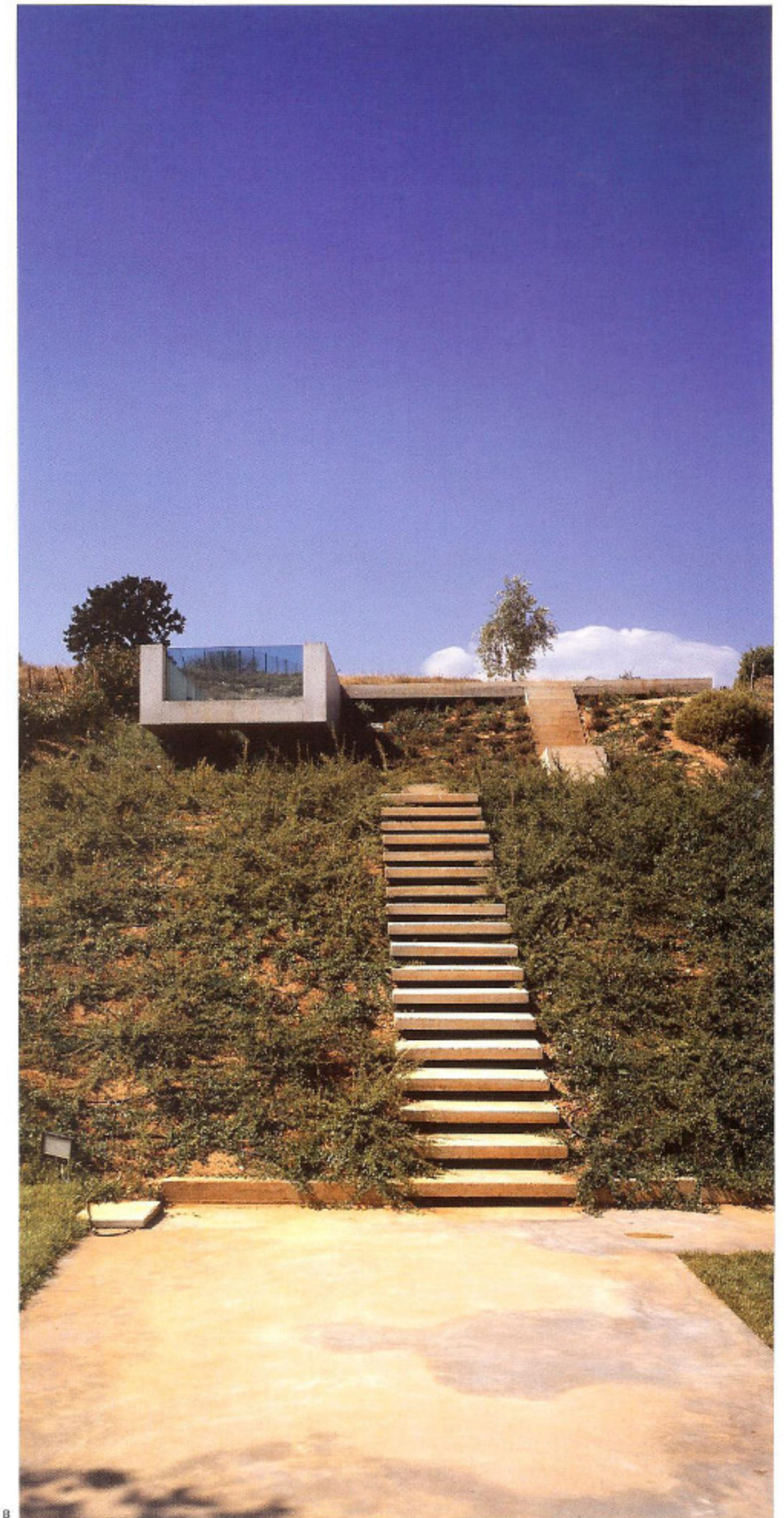
3. Northeast facade.

- 4. Κάτοψη Ισογείου.
- 5. Κάτοψη όροφου.
- 6. Συνομιλία εσωτερικού-εξωτερικού χώρου.
- 7. Άνοιχτά πάνελα.
- 8. Όψη αιωρούμενης πισίνας.

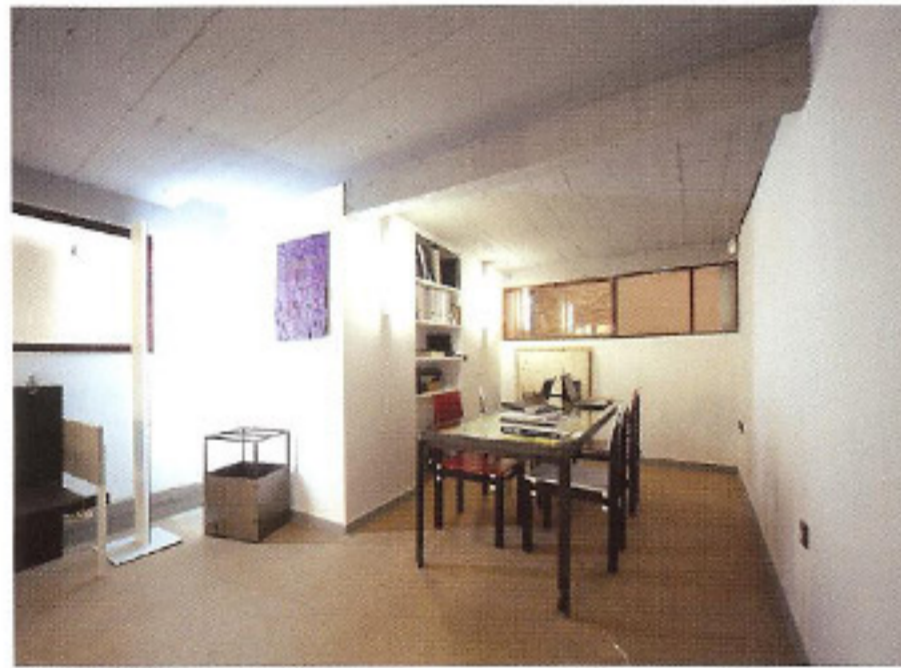
- 4. Ground floor plan.
- 5. Upper floor plan.
- 6. Interior-exterior space dialogue.
- 7. Open panels.
- 8. View of the suspended swimming pool.

ΑΝΑΒΙΩΣΗ ΑΤΕΛΙΕ ΣΠΗΤΕΡΗ

ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΕΣ **workshop**· DIONISIS+KIRKI

RENOVATION OF THE SPITERIS ATELIER
ARCHITECTS **workshop**· DIONISIS+KIRKI

Η κατοικία-άτελιέ του ζεύγους Σπητέρη είναι ένα συγκρότημα δύο κτιρίων στις οδούς Κυκλάδων και Κεφαλληνίας. Ο Τώνη Σπητέρης υπήρξε ένας από τους πρώτους τεχνοκριτικούς στην Ελλάδα, ενώ η Ίωάννα Σπητέρη μία σημαντική γλύπτρια. Το ζεύγος αρχικά έμεινε στο γωνιακό κτίσμα, κατασκευασμένο στις αρχές του 20^{ου} αιώνα. Το 1955 ανέθεσαν τον σχεδιασμό και την κατασκευή ενός μικρού κτιρίου-άτελιέ, δίπλα στο σπίτι τους, στον αρχιτέκτονα Άριστομένη Προβελέγγιο, του οποίου τόσο τα έργα και τα κείμενα, όσο και η στάση του απέναντι στην κοινωνία και οι ριζοσπαστικές του απόψεις είναι μία συνεχής υπενθύμιση ότι η αρχιτεκτονική μπορεί και πρέπει να αλλάζει τα δεδομένα.

Τό συγκεκριμένο κτίριο αγοράστηκε το 2006 από τους αρχιτέκτονες Δ. Σοτοβίκη και Κ. Μαριολοπούλου με σκοπό όχι μόνο τη διάσωσή του από κατεδάφιση αλλά και τη συνέχιση της ύπαρξής του ως χώρου σύγχρονης έκφρασης. Αυτό που προσπάθησαν να κάνουν με την ανακαίνιση του κτιρίου είναι να «εξεφλουδίσουν» τα σημάδια του χρόνου, φτάνοντας όσο πιο κοντά γινόταν στις αρχικές επιλογές του Προβελέγγιου. Ταυτόχρονα εκσυγχρόνισαν τις υποδομές του ώστε να μπορεί να λειτουργεί σωστά σήμερα χωρίς να αλλοιωθεί η αρχική αίσθηση του χώρου.

Η προσπάθεια αυτή ευδοκίμησε με τον καλύτερο τρόπο χάρη στην επανάληψη του κτιρίου ως σύγχρονου έκθεσιακού χώρου με τη λειτουργία εκεί της γκαλερί *Gazonrouge*.

Αρχιτέκτονες: Διονύσης Σοτοβίκης και Κίρκη Μαριολοπούλου. Κατασκευή:

Δ. Σοτοβίκης.

Μελέτη-κατασκευή: 2009.

The Spiteris residence-atelier comprises two-buildings on the corner of Kykladon and Kefallinias Street in Athens. Toni Spiteris was one of first art critics in Greece and his wife, Ioanna, was an important sculptor. The couple initially lived in the corner building, erected at the turn of the 20th century. In 1955, they commissioned Aristomenis Provelengios to design the adjacent small studio.

In 2006 the Spiteris studio was bought by architects D. Sotovikis and K. Mariolopoulou with a view scope not only to preserve it but also to give it new life as a space devoted to contemporary expression. In renovating it they tried to remain faithful to the original design of Provelengios. Today the Spiteris Studio has a new identity as the *Gazonrouge* art gallery.

Architects: D. Sotovikis and K. Mariolopoulou
Design-construction: 2009.

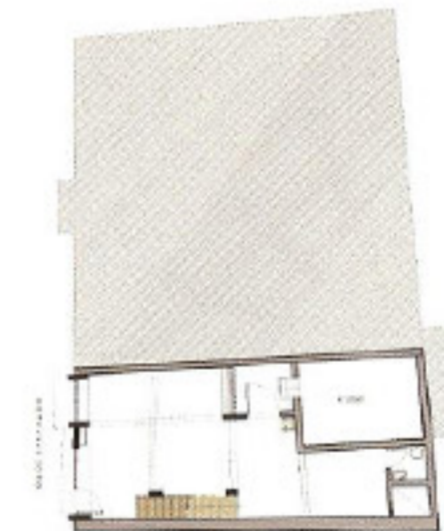

3

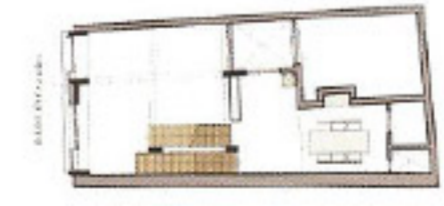

4

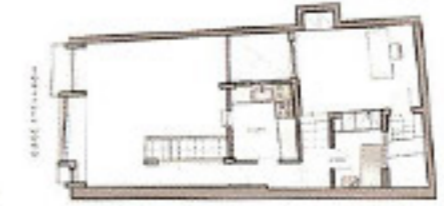
1. Μεσάζιφος.
2. Όροφος-αίθουσα 1.
3. Όψη.
4. Ίσόγειο.
5. Κάτοψη ισόγειου.
6. Κάτοψη μεσάζιφου.
7. Κάτοψη α' ορόφου.
8. Μεσάζιφος προς όροφο.

5

6

7

1. Mezzanine.
2. Upper floor-hall 1.
3. Facade.
4. Ground floor.
5. Ground floor plan.
6. Mezzanine plan.
7. Upper floor plan.
8. Mezzanine towards upper floor.

